Bireysel ve Sosyal Sorumluluk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bireysel ve Sosyal Sorumluluk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18038

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bireysel ve Sosyal Sorumluluk Ölçe?i (BSS-Ö), bireylerin hem ki?isel ba?ar? ve geli?imlerine yönelik sorumluluklar?n? hem de toplumsal normlara ve ba?kalar?na kar?? olan etik yükümlülüklerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Filiz ve Demirhan (2015) taraf?ndan Türkçe diline uyarlanm??t?r. Ölçek, özellikle e?itim ve spor psikolojisi alanlar?nda, bireylerin **sorumluluk** alma düzeylerini belirlemek için kullan?lmaktad?r. Ölçek, iki üst boyut ve dört alt boyuttan olu?an 14 maddelik bir yap?ya sahiptir ve 6'l? Likert tipi derecelendirme kullan?r.

Anahtar Kelimeler

Bireysel Sorumluluk, Sosyal Sorumluluk, **Psikometrik** Özellikler, Uyarlama Çal??mas?, **Likert Ölçe?i**, Sorumluluk, Spor Bilimleri.

Yazarlar

Bijen Filiz, Gürkan Demirhan.

Amaç

Bireysel ve Sosyal Sorumluluk Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin davran??lar?nda gözlemlenen sorumluluk düzeylerini iki ana boyutta sistematik olarak ölçmektir: **Bireysel Sorumluluk** ve **Sosyal Sorumluluk**. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda güvenilir ve geçerli bir ?ekilde kullan?labilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir.

Ölçek, özellikle akademik çevrelerde ve spor bilimleri gibi disiplinlerde, ö?rencilerin veya kat?l?mc?lar?n ödevlerine ba?l?l?k, ba?kalar?na sayg? ve toplumsal kurallara uyma gibi alanlardaki sorumluluk e?ilimlerini tespit etmek için kritik bir araç sunmaktad?r. Ölçe?in adaptasyonu, orijinal yap?n?n kültürel ba?lamda tutarl?l???n? test etmeyi amaçlam??t?r.

Yap?

BSS-Ö, sorumluluk kavram?n? iki temel üst boyut alt?nda ele alan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu üst boyutlar **Bireysel Sorumluluk** ve **Sosyal Sorumluluk**tur. Her bir üst boyut, alt boyutlar arac?l???yla daha detayl? bir de?erlendirme sunar.

Bireysel Sorumluluk boyutu, bireyin ki?isel hedeflere ula?ma çabas?, kendini yönetme becerisi ve görevlerini yerine getirme konusundaki azmini ifade eder. **Sosyal Sorumluluk** boyutu ise, bireyin toplumsal çevresine, kurallara ve di?er bireylere kar?? gösterdi?i sayg?, empati ve özen davran??lar?n? kapsamaktad?r. Bu yap?, sorumlulu?un hem içsel hem de d??sal yönlerini

ARABPSYCHOLOGY.COM

kapsaml? bir ?ekilde incelemeyi mümkün k?lar.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?nda (Filiz ve Demirhan, 2015), ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla do?rulay?c? ve aç?mlay?c? faktör analizleri kullan?lm??t?r. Çal??ma, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak iki üst boyutlu (Bireysel ve Sosyal Sorumluluk) yap?y? korudu?unu göstermi?tir.

Uyarlama sürecinde, kapsam geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve dilsel e?de?erlik çal??malar? yap?lm??t?r. Elde edilen faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçe?in Türkçe formunun ölçmek istedi?i kuramsal yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ini ve yüksek düzeyde **yap? geçerli?i**ne sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Bireysel ve Sosyal Sorumluluk Ölçe?i'nin güvenirli?i, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak incelenmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda elde edilen **güvenirlik** de?erleri, ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde tutarl?l??a sahip oldu?unu ve farkl? alt boyutlar için de kabul edilebilir düzeyde iç tutarl?l?k sergiledi?ini göstermektedir.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu ve ölçüm hatalar?n?n dü?ük oldu?unu i?aret etmektedir. Bu durum, BSS-Ö'nün Türkçe popülasyonda tutarl? sonuçlar üretebilece?ini destekler niteliktedir.

Faktör Analizi

Ölçek, uyarlama çal??mas? sonucunda orijinal yap?y? destekler nitelikte iki üst boyuttan ve bu boyutlara ba?l? dört alt boyuttan olu?maktad?r. Bu faktör yap?s?, ölçe?in toplam 14 maddesi ile do?rulanm??t?r.

Üst Boyutlar (2):

Sosyal Sorumluluk (7 madde)
Bireysel Sorumluluk (7 madde)

Alt Boyutlar (4):

Sosyal Sorumluluk Alt Boyutlar?: Sayg? Gösterme (3 madde) ve Ba?kalar?n? Önemseme (4 madde).
Bireysel Sorumluluk Alt Boyutlar?: Çaba Gösterme (4 madde) ve Kendini Yönlendirme (3 madde).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Orijinal ölçe?in Türkçe'ye adaptasyonu).

Format: 14 maddeden olu?an, kendi kendini raporlama (self-report) format?nda bir ölçektir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Genellikle ?ngilizce).

Popülasyon Grubu: Genç yeti?kinler ve ö?renciler.

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencisi veya ilgili ya? gruplar?.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, spor bilimleri alan?nda ö?renim gören üniversite ö?rencileri üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Yan?tlar, 6'l? **Likert Ölçe?i** kullan?larak toplan?r. Derecelendirme format? ?öyledir: 1 = Kesinlikle Kat?lm?yorum; 6 = Kesinlikle Kat?l?yorum. Yüksek puanlar ilgili sorumluluk boyutunda yüksek düzeyde sorumluluk alg?s?n? göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sorumluluk E?ilimi, **Sosyal Sorumluluk**, Bireysel Geli?im, Psikoloji, **Psikometri**, Spor Bilimleri Dergisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bijen Filiz: bijenfiliz@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2015 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari kullan?m? için sorumlu yazar Bijen Filiz ile e-posta yoluyla (bijenfiliz@gmail.com) ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Filiz, B. ve Demirhan, G. (2015). Bireysel ve Sosyal Sorumluluk Ölçe?i'nin (BSS-Ö) Türk diline uyarlanma çal??mas?. *Spor Bilimleri Dergisi*, *26* (2), 51-64.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makalenin DergiPark üzerinden eri?ilebilen ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: bireysel-ve-sosyal-sorumluluk-olceginin-bss-o-toad.pdf

Bireysel ve Sosyal Sorumluluk Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

2 üst boyut, 4 alt boyut ve 14 madde

Sosyal sorumluluk (7 m): Ba?kalar?na sayg? gösteririm.

sayg? gösterme (3 m)
ba?kalar?n? önemseme (4 m)

Bireysel sorumluluk (7 m): Çal??malarda elimden gelenin en iyisini yapmaya çal???r?m.

Çaba gösterme (4 m)
Kendini yönlendirme (3 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM